

<http://unba.org.ua/assets/uploads/news/advocatura/2015.11.30-unba-report-legal-aid-ukr.pdf>

3. Гончаренко С. В. Проблеми надання безоплатної правової допомоги. Короткий огляд новітніх тенденцій. 2011. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe

4. Дані з офіційного сайту Федеральної палати адвокатів Німеччини. URL: brak.de

Шиян Анатолій Григорович,
старший викладач кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДЕЩО ПРО РОБОТУ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ «ІСТИНА» ДДУВС

З метою надання безоплатної правової допомоги з питань захисту прав, свобод і законних інтересів людини в 2001 році на базі нашого навчального закладу був створений Центр правової допомоги «Істина», реорганізований в юридичну клініку на підставі наказу ректора від 25.03.2017 року № 97. В її роботі беруть участь науково-педагогічні працівники, а також студенти юридичного факультету університету.

Аналіз діяльності юридичної клініки засвідчує, що нею вирішується низка важливих завдань, серед яких на першому плані знаходиться надання соціально вразливим верствам населення дніпропетровського регіону безоплатної первинної правової допомоги. При цьому важливим є також те, що безпосередні учасники надання населенню правової допомоги підвищують свій професійний рівень: викладачі-консультанти теоретичні знання підкріплюють навичками їх застосування у практичній діяльності, а студенти - закріплюють отримані на заняттях знання з відповідних галузей права, здобувають додаткові, формують навички практичної роботи за фахом.

Будучи безпосереднім учасником діяльності юридичної клініки з самого початку її заснування як викладач-консультант з кримінального процесуального права, вважаю за необхідне звернути увагу на деякі аспекти її роботи, які, на мій погляд, слід удосконалити.

1. В даний час робота клініки здійснюється тільки у три тижне-

вих дні: понеділок, вівторок і четвер. Видається, що такий режим роботи клініки не є оптимальним як для громадян, що звертаються за отриманням правової допомоги, так і студентів університету. Діяльність юридичної клініки необхідно забезпечити у всі робочі дні тижня. Це розширить як можливості доступу громадян на отримання правової допомоги, так і студентів до більш кращого оволодіння знаннями юриспруденції. Адже не можна не зважати на те, що цей напрямок роботи юридичної клініки також є одним із головних.

2. Консультантами в юридичній клініці переважно виступають викладачі нашого навчального закладу (особливо в складних питаннях застосування правових норм правоохоронними органами і судами). Що стосується студентів, то вони самостійно або під керівництвом викладача-консультанта надають правову допомогу громадянам з питань, які не є складними у вирішенні. При цьому слід відзначити, що більшість звернень громадян стосуються сфер цивільного, житлового, фінансового, земельного права та права соціального забезпечення. Особлива активність спостерігається з питань отримання субсидій на оплату житлово-комунальних послуг. Бувають випадки надання правової допомоги заінтересованим особам у кримінальних провадженнях.

Аналіз списку викладачів-консультантів, які залучаються до роботи в юридичній клініці, свідчить, що значна кількість з них має відношення до викладання таких дисциплін як конституційне право, історія держава та права України, кримінологія, криміналістика, кримінальне право тощо. У зв'язку з цим виникають такі питання:

1) якщо зазначені викладачі не є практикуючими юристами, не володіють належними знаннями з питань, з якими найчастіше звертаються громадяни до юридичної клініки, то чи цікаво для них заглиблюватися в таку сферу юридичної діяльності?

2) чи можуть дати такі викладачі належну консультацію громадянам?

3) чи є залучення таких викладачів до консультування громадян доцільним і виправданим?

Відповіді на ці запитання лежать на поверхні: всі вони будуть негативними.

Те, що під час консультування ці викладачі отримують від громадян необхідні документи і передають їх для вивчення іншим виклада-

чам, компетентним у вирішення проблемних питань, не вирішує загальну проблему. Адже в такому випадку проблемні питання вирішуються не викладачем, що спілкувався із заявником, а іншим консультантом. При цьому їх вирішення значно затягується. Навіщо тоді чергувати в юридичній клініці попередньому викладачеві? Тільки для того, щоб виступати посередником між заявником і викладачем-фахівцем? Сказати, що така ситуація є корисною та оптимальною як для клієнтів юридичної клініки, так і самих викладачів, не можливо.

Виходячи з викладеного, вважаю, що основними консультантами в юридичній клініці повинні виступати викладачі з галузей права, питання яких змушують громадян найчастіше звертатися до юридичної клініки. Бажано, щоб ці викладачі були ще й практикуючими юристами. Саме такі консультанти зможуть надати громадянам необхідну правову допомогу, забезпечать належними знаннями студентів, які будуть присутні під час консультування.

Передбачається, що для таких викладачів робота в клініці буде складати вагомую частину їхнього педагогічного навантаження. В інтересах загальної справи, а саме надання належної правової допомоги громадянам, забезпечення студентів високим рівнем знань, роботу викладачів-консультантів у юридичній клініці можна компенсувати зменшенням іншого навантаження.

3. Не є доречним і доцільним залучення до роботи в юридичній клініці «Істина» студентів 2-го і, особливо, 1-го курсів юридичного факультету. Адже ці студенти тільки приступають до вивчення основ юриспруденції, вони недостатньо знають як норми матеріального, так і процесуального законодавства. Належно сприймати отриману інформацію і, тим більше, її вирішувати такі студенти ще не можуть. Чергувати в юридичній клініці повинні студенти 3-го, а ще краще - 4-го курсів юридичного факультету. Вони вже орієнтуються в лабіринтах юриспруденції, знають виходи з них, усвідомлюють проблемні питання, з якими звертаються громадяни, і можуть давати з них необхідні консультації. Саме такі студенти разом з викладачами-консультантами повинні надавати правову допомогу громадянам.

Видається, що зазначені пропозиції можуть значно підвищити якісний рівень консультування громадян, які звертаються за правовою допомогою до юридичної клініки «Істина».